

VERENIGINGEN TUSSEN TWEE KONINGINNEN

'Bevrijding', gebrandschilderd raam door P. Schoofs uit 1961. Burgemeester Sanders kreeg het aangeboden b.g.v. zijn veertigjarig jubileum als burgemeester van Meijel. Links de verschrikkingen van de oorlog, rechts de wederopbouw van het dorp.

Was er in de vorige eeuw drie keer een koningin in Meijel? Mensen vertellen dat Koningin Wilhelmina in 1939 met een flitsbezoek een kijkje kwam nemen naar de vorderingen van de Peel-Raam-Stelling. Meer dan een foto met een fractie van de auto van Prins Bernhard is daar echter niet van bewaard. Heel anders was het met de bezoeken van koningin Wilhelmina in 1946 en van koningin Beatrix in 1986. De redenen van de laatste twee ontmoetingen waren zeer verschillend, het enthousiasme van de Meijelse mensen was bij beide even indrukwekkend.

Als koningin Wilhelmina in 1986 met haar kleindochter meegekomen zou zijn, had ze een bijna onherkenbaar dorp gezien, want in 40 jaar was het gezicht van Meijel enorm veranderd, ook wat de verenigingen betreft.

Koningin Wilhelmina op 12 augustus 1946

De oorlog liet in Meijel nog duidelijk zijn sporen zien in kapotte huizen, noodwoningen en verdriet, toen op 8 juni 1946 een geweldige hagelstorm over het dorp trok. Hagelstenen zo groot als kippeneieren verwoestten nagenoeg de hele oogst op het veld en verwonden het vee in de wei. Na deze nieuwe tegenslag wilde koningin Wilhelmina graag aan de Meijelsen met medeleven steun geven. Op 12 augustus 1946 kwam ze naar Meijel en werd er door nagenoeg de hele gemeenschap ontvangen. Ze luisterde naar de verhalen over oorlog en hagel, bekeek de kippenhokken waarin gewoond werd en bezocht de familie Van de Kraan op de Hof van wie de zoons Gerard en Henk op 27 oktober 1944 waren omgekomen. Het bezoek duurde maar anderhalf uur in de voormiddag en toch putten de Meijelsen er kracht uit voor de wederopbouw. De Koningin reed weg voor een bezoek aan de Heibloem.

Gemeenschap Meijel verenigingsrijk

Tussen de bezoeken van de koninginnen Wilhelmina en Beatrix verstreken maar veertig jaar, een half mensenleven. In die periode veranderde het uiterlijk van Meijel echter enorm, zoals Jos Pouls aangeeft in zijn beschrijving van ontginning, ruilverkaveling, wegen en uitbreidingsplannen. In combinatie met die uiterlijke ontwikkeling vond

ook een ontwikkeling plaats die bijna vergeten is. De overgang van door de geestelijkheid of parochie gestimuleerd verenigingswerk naar een bloeiend verenigingsleven waarvoor de gemeente Meijel voorwaarden diende te scheppen en waarbinnen mensen zich zowel individueel als sociaal naar eigen goeddunken konden ontwikkelen. De kapelaan als 'voorganger' in het jeugdwerk verdween, het parochiehuis of patronaat werd vervangen door gemeentelijke accommodaties, de geestelijke adviseur wordt nog slechts bij enkele verenigingen uitgenodigd voor vergaderingen of bijeenkomsten. Op zondag lijkt de keuze tussen het bezoeken van een voetbalwedstrijd van RKMSV of een bijeenkomst van de H. Familie of van de Mariacongregatie na het lof in de kerk iets van eeuwen geleden, maar kort voor 1960 kende men

Koningin Wilhelmina bezoekt Meijel 12 augustus 1946.

dat 'dilemma' nog. De vraag dringt zich op of de herinnering aan dat oude roomse verenigingsleven niet wat meer tot erkenning mag leiden van het werk van de parochiegeestelijken en kerkbestuurders, die zich binnen de mogelijkheden van hun tijd hebben ingezet voor ontspanning en ontwikkeling van Meijelsen. Genoemde voetbalvereniging nam een mooi stukje herinnering mee in de 'RK' van

Meijel wacht op Koningin Wilhelmina.

Koningin Wilhelmina bezoekt Meijel 12 augustus 1946, hier bij de familie Van de Kraan op de Hof.

‘Rooms Katholieke’, maar alleen in verhalen worden ze nog wel eens genoemd, de namen van de groepen van de Jonge Garde en Jong Nederland als Theresiagarde, Anne Frankgroep, Maria Gorettigroep, Marietje Philipettagarde, Agnesgarde, Don Boscotroep, Tarcisiustroep of St. Wilberttroep.

De overgang van de zorg voor verenigingen van kerk naar gemeente verliep langzaam. Geleidelijk nam de gemeente gebouwen en terreinen van het kerkbestuur over en ging ze verenigingen steunen volgens landelijke richtlijnen. In 1969 stonden kerkbestuur en gemeentebestuur nog samen achter de realisering van een gemeenschapshuis in het klooster, dat in 1968 door zusters en ouderen verlaten was. In de archieven van de gemeente Meijel is voor 1960 wel sprake van incidentele financiële of materiële ondersteuning van verenigingen, maar niet van een verenigingsbeleid. Vanaf 1963 waren er wel gemeentelijke subsidieregelingen voor Jeugdwerk en Jeugdsport, maar pas vanaf 1973 kwam er een gemeentelijke beleid, dat zich eerst vooral richtte op jongeren, de subsidieregeling voor Jeugd- en Sportverenigingen. Toen werd nog als uitgangspunt genomen, dat volwassenen voor zichzelf dienden op te komen. Geleidelijk ging het gemeentelijk beleid veel meer de totale verenigingen omvatten, waarbij overigens nog stevige discussies ontstonden over waar wel of geen subsidie heen mocht. Moest de gemeente bijvoorbeeld wel een financiële bijdrage leveren aan tennis als sport voor de rijken of aan pianoles als hobby voor niet-arbeiders?

In 1982, toen het aantal inwoners van Meijel 5288 bedroeg, maakte de Werkgroep Sociaal-Culturele-Activiteiten op verzoek van de Gemeenteraad als het ware ‘een foto’ van het Meijelse verenigingsleven. Alle verenigingen droegen hun gegevens en wensen aan voor het opzetten van een Welzijnsplan. Er was in de jaren ervoor al hard gewerkt aan verenigingsaccommodaties: de gymzaal in de noodkerk (1958), tennisbanen langs de Randweg (1964), sportpark De Starte voor voetbal (1965), Alexanderplein (1967) met weekmarkt vanaf 1968 en uitbreiding in 1981, gymzaal op de Mortel (1969), gemeenschapshuis ‘t Klooster (1971), manege aan de Molenbaan (1974),

uitbreiding van De Starte met voorzieningen voor tennis en handbal (1976), gebouwen door beide schutterijen (1976), sporthal de Körref (1977), nieuwe zaal bij het gemeenschapshuis (1980) en leeszaal en bibliotheek in de oude noodkerk (1980), terwijl in 1986 aan de Sjaak Leenders-tribune naast het voetbalveld gebouwd werd. De inwoners van de nieuwe gemeente Peel en Maas zullen van de Meijelsen echter alleen maar een verwijzing krijgen naar de tribune, de te renoveren sporthal de Körref en naar het mooi gelegen schuttershome St. Willibrordus, want de andere accommodaties zijn voor 2010 vervangen, deels door de gemeente, deels door eigen kracht in een volledige of gedeeltelijke privatisering.

De genoemde gebouwen en terreinen boden moderne mogelijkheden voor een groot aantal oude en nieuwe verenigingen. Maar zoals vroeger bleven ook de cafés en hotels met hun zalen en sportvoorzieningen onmisbaar voor verenigingsactiviteiten. Dat werd meer dan duidelijk bij het wegvallen van bijvoorbeeld café Van Heugten (zaal Haazen) op de Donk en van café-restaurant Geris met sportbanen aan de Jan Truijensstraat in 1996, wat leidde tot noodvoorzieningen, opheffingen (Handboogvereniging), maar ook tot heroplevingen (Beugelclub).

Hierna zijn de verenigingen uit 1982 een beetje geordend zonder de onmisbare werkgroepen en comités zoals Lourdesactie 1925, Missiecomité 1945, Studieclubs, Oudercomités 1957/1962, Sint-Nicolaascomité, Oranjecomité, Jongeren-Instuif 1970, Raad van Jeugd- en Jongerenwerk 1970, Welfare-Rode-Kruis 1971, Werkgroep St. Maartensviering 1972, Werkgroep Oude Ambachten 1973 en Beheerraad Kreato 1973.

Bij de indeling van verenigingen uit 1982 werd geen waardemaatlatje gebruikt en andere ordeningen zijn mogelijk. De indeling wil gewoon een beeld geven van de verenigingen die er in 1982 waren, waarbij de volgorde naar oprichtingsjaar toont hoe de gemeenschap Meijel na de Tweede Wereldoorlog werkte aan een gevarieerd aanbod, waarin ieder voor hobby, sport of belangenbehartiging terecht kon. De gemeenschap Meijel bouwde de eigen samenhang uit tot een rijk verenigingsleven,

waar kampioenschappen in teamverband vaker voorkomen dan individuele topprestaties. Tussen 1980 en 1990 schreven regionale kranten over in groepsverband geleverde prestaties onder meer bij de grote Meijelse zeskampen van buurtverenigingen, Tentoonstellingen van Medelo, VVV-kwartetspellen, Model-Truck-Expo's, Zuidnederlandse Mannenkorenfestival, landskampioenschappen van Mèhlse Dörskes, Harmonie Eendracht en Jachthoornkorps St. Willibrordus. Samen droegen ze Meijel uit onder de gemeentelijke vlag die op 13 juni 1966 werd vastgesteld met blauw en geel en drie gele turven in het blauwe deel.

Traditie en Meijels Belang

- Vrijwillige Brandweer Meijel
- Schutterij St. Nicolaas 1919
- Schutterij St. Willibrordus 1951
- Carnavalsvereniging De Kieveloeët 1951
- VVV Meijel 1975
- Heemkundevereniging Medelo 1979/1981

Jeugd- en Jongerenwerk

- Katholieke Plattelands-Jongeren (v/h Jonge Boeren) 1929
- Jong Nederland (hernieuwd in 1950)
- Kindervakantiewerk 1962
- Jongerenkerk/Jongerenkoor 1970

Muzikaal gericht

- Kerkelijk Herenzangkoor
- Harmonie Eendracht 1919
- Drum-Klaroenkorps St. Nicolaas 1954
- Drumband St. Willibrordus 1954
- Blaaskapel de Tesnuzzikke 1965
- Blaaskapel die Heimat Kapelle 1969
- Kerkelijk Dameszangkoor 1970
- Kinderkoor De Wielewalen 1970
- Meijels Mannenkoor 1977
- Majorettengroep De Mèhlse Dörskes 1977

Sport

- Bond van Bijenhouders 1915
- Voetbalvereniging RKMSV 1921
- Jagersvereniging St. Hubertus
- Motor- en Automobielfclub De Stoomfiets 1946

- Hengelsportvereniging De Noordervaart 1948
- Postduivenvereniging De Gevleugelde Vrienden 1948
- Handbalvereniging MSV 1958
- Vogelvereniging Meijels Pracht 1959
- Lawntennisvereniging Meijel 1964
- Rijvereniging De Ruif 1967
- Volleybalvereniging Peelpush 1969
- Tafeltennisvereniging Meijel 1969
- Handboogvereniging Nooit Gedacht 1970
- Judovereniging Meijel 1973
- Toer- en Wielclub de Vélo 1974
- Kegelclub Meijel 1975
- Motorcrossclub Meijel 1977
- Turnvereniging De Peel 1978
- Badminton B.C. Boemerang 1980
- En zeven biljartverenigingen het Anker, Joppe, de Ketelbink, Meijel, Oranjeteam, Ouderenbiljart en de Peel

Belangenbehartiging

- Boerenbond (LLTB) 1896
- Werkliedenverbond Meijel (KAB, NKV, FNV) 1919
- Vrouwenbeweging LVB H. Lucia 1933
- Groene Kruis 1933
- EHBO Meijel 1943
- Invalidenbond St. Lidwina 1952
- Ouderenvereniging St. Jozef (v/h Bejaardenvereniging) 1955
- Vrouwenbeweging NKV H. Monika 1957
- Oud-Indiëstrijders 1967
- Zonnebloem Meijel 1968
- Kasteleinsvereniging Meijel
- Ondernemersvereniging Meijel 1986 (v/h LOZO)
- Verzamelaarsvereniging De Peelstreek 1973
- En achttien buurtverenigingen

Koningin Beatrix op 30 april 1986

Het bericht kwam binnen, eerst als een voorzichtig gerucht, spoedig als een zekere mededeling, koningin Beatrix zou op 30 april 1986 met haar hele familie Koninginnedag vieren in Deurne en Meijel. Het was al snel duidelijk dat de hele gemeenschap en vooral de hiervoor genoemde verenigingen er een geweldige dag van wilden

maken. Iedereen was zo bij de voorbereiding en uitvoering betrokken, dat het gevaarlijk is om hier namen te noemen. Zeker is dat burgemeester Frits Kirkels organisatoren en verenigingsbestuurders om zich verzamelde. Er kwam een draaiboek, landelijke en regionale richtlijnen werden naar Meijel verstuurd, muzikanten oefenden extra, sporters maakten met show reclame voor hun sport, jonge en oudere dansers gaven vorm aan nieuwe uitvoeringen, gemeentewerkers maakten alles nog schoner, overal in de gemeenschap was men met de voorbereiding bezig. De laatste dagen voor 30 april kwamen vreemde mannen de veiligheid controleren, soms zelfs met spiegeltjes boven de plafonds van hotel Oranje.

Via de rechtstreekse televisie-uitzending konden de Meijelsen en alle Nederlanders zien hoe koningin Beatrix Deurne verliet en via Liessel en Neerkant naar Meijel kwam. Eerst naar de schietbomen van schutterij Sint Willibrordus, voor menige prins een bijzondere beleving. Daarna vanaf het gemeentehuis te voet over Alexanderplein en Mortel bij de school Aen de Mortel en het Oorlogs-Vredesmonument, waar een grote verscheidenheid aan sport en spel genoten werd. Vervolgens via de Dorpsstraat tot aan het beeld 'Reizend Gezag' en via de Kurversweg over het schoolplein van scholengemeenschap Den Doelhof met harmoniemuziek en tekenende kinderen. In de Kerkstraat werd bewonderend gekeken naar het dansen, voordat de koninklijke familie met genodigden hotel Oranje binnen ging. Een ontspannen sfeer, waarin de koningin nog even op de stoel ging zitten waar haar grootmoeder veertig jaar eerder gezeten zou hebben. Op de achtergrond was gerommel van prinsjes die de trap af roetsten en terzijde de volle lach van de jarige Pieter van Vollenhoven, toen Beatrix met een glas wijn in de hand op een warme en gewone manier vertelde hoe ze de dag beleefd had. Die haar hoorden waren niet verbaasd over de dank die ze voor de warme ontvangst in de Meijelse gemeenschap uitsprak, wel over haar gedetailleerde verhaal over wat ze in Meijel had meegemaakt. Niets was haar ontgaan en ze sprak er her en der zeer informeel over met de aanwezigen.

Dit samenzijn werd niet vastgelegd, maar Meijel

was landelijk zo in beeld geweest, dat de regionale krant melding maakte van 'Een gratis reclamespot voor heel de gemeenschap Meijel'. En in verslagen of jaarboekjes van Meijelse verenigingen is nog steeds sprake van een 'prachtdag' en 'we waren landelijk enorm in beeld'.

Henk Willems

Koningin Beatrix in Meijel op 30 april 1986.

Koningin Beatrix in Meijel op 30 april 1986.

De acht van Meijel, jaarlijkse wedloop op Koninginnedag. Hier de loop van 2004.